

vanskeligt ved at deltage med den måde, det hidtil har været lagt tilrette på.

Jeg tillægger det således væsentlig betydning, at indlagte patienter har reel mulighed for at øve indflydelse på egne forhold.

Færdiggørelsen af de nye regler vil afvente den folkehøring om psykiatri, som regeringen inviterer til den 9. november dette efterår.

Spm. nr. S 3400

Til sundhedsministeren (26/7 2000) af:

Kim Andersen (V):

»Kan ministeren redegøre for, hvilke fordele og ulemper der ville være forbundet med at lade psykiatriloven respektere en forhåndserklæring fra et menneske, i hvilken han eller hun forpligter sig til, såfremt en nærmere specificeret situation opstår, at modtage en bestemt behandling eller alternativt tilbageholdes på en psykiatrisk afdeling, uagtet, at vedkommende på det pågældende tidspunkt, eksempelvis et tidspunkt hvor patienten har en svær psykose, modsætter sig de i dokumentet nedfældede ønsker, og vil ministeren oplyse, om der findes lande, i hvilke psykiatrilovgivningen i højere grad end i Danmark respekterer en sådan forhåndserklæring el.lign., og vil ministeren i bekræftende fald så redegøre for, hvorledes disse landes psykiatrilovgivning er udformet mht. de anderledes regler for »patientsamtykke«?

Svar (22/8 2000)

Sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen):

Spørgsmålet om forhåndstilkendegivelser har bl.a. været drøftet i forbindelse med revisionen af psykiatriloven i 1997-1998 med udgangspunkt i en beretning fra Retsudvalget. Retsudvalget overvejede i beretningen bl.a. Ethisk Råds forslag om, med forbillende i lægelovens bestemmelser om livstestamenter, at fastsætte regler i psykiatriloven om vejledende forhåndstilkendegivelser.

Såvel Retsudvalget som Folketinget fandt, at der ikke var behov for indførelse af regler om vejledende forhåndstilkendegivelser i psykiatriloven. Der blev lagt vægt på, at det følger af reglerne for lægers journalføring, at patientens ønsker til behandling noteres i journalen, samt

at det desuden er udtryk for god lægeskik at inddrage patientens tilkendegivelser som vejledende for behandlingen.

Der blev i den forbindelse ikke taget stilling til det mere vidtgående forslag, som er indeholdt i spørgsmål S 3400, om at indføre regler om bindende forhåndstilkendegivelser, der giver mulighed for, at patienten forpligter sig til, hvis en nærmere specificeret situation opstår, at modtage en bestemt behandling eller at lade sig tilbageholde, selvom patienten modsætter sig tilbageholdelse eller behandling.

Jeg vil i den forbindelse gerne henvise til reglerne om frihedsberøvelse og anden tvangsansvendelse i psykiatriloven, der i særlige situationer giver mulighed for at tilbageholde eller behandle patienter, der modsætter sig indlæggelse eller behandling.

Det fremgår af psykiatriloven, at en patient, der anmoder om at blive udskrevet fra en psykiatrisk afdeling, skal tilbageholdes såfremt den pågældende er sindssyg eller befinder sig i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed, og det vil være uforsvarligt ikke at frihedsberøve den pågældende med henblik på behandling, fordi

- 1) udsigten til helbredelse eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentligt forringet eller
- 2) den pågældende frembyder nærliggende og væsentligt fare for sig selv eller andre.

Tilsvarende kan der i situationer, hvor en indlagt patient modsætter sig behandling, iværksættes tvangsbehandling såfremt den pågældende opfylder betingelserne for tvangstilbageholdelse og andre behandlingsformer er uanvendelige.

Der kan således med hjemmel i psykiatriloven gennemføres tvangstilbageholdelse og tvangsbehandling af psykotiske personer, der ikke selv er i stand til at tage vare på eget helbred, eller som er til fare for sig selv eller andre.

Det følger heraf, at fastsættelse af regler om forhåndstilkendegivelser, der giver mulighed for tvangstilbageholdelse eller tvangsbehandling, vil indebære en udvidelse af adgangen til at tilbageholde og behandle indlagte patienter, der i den konkrete situation modsætter sig indlæggelse eller behandling.

Jeg finder det imidlertid af retssikkerhedsmæssige hensyn overordentligt betænkeligt at gennemføre en sådan udvidelse af adgangen til at tvangstilbageholde og tvangsbehandle indlagte patienter med udgangspunkt i tilkendegi-